Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31090

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i, Zühal Yurts?zo?lu ve M. Fi?ne taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilen bir uyarlama çal??mas?d?r. Bu ölçek, genel etnosentrizm kavram?n?n spor ürünleri ve hizmetleri ba?lam?ndaki tüketici davran??lar?na yans?mas?n? ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, spor tüketicilerinin yerel (ulusal) spor ürünlerini, tak?mlar?n? veya markalar?n? yabanc? muadillerine göre ne ölçüde ahlaki veya yurtseverlik duygular?yla tercih ettiklerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an spor tüketicileri popülasyonunda psikometrik özelliklerini, özellikle de yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? test etmi?tir. Bu araç, spor pazarlamas? ve tüketici davran??? alanlar?nda uluslararas? ve yerel spor markalar?na yönelik tutumlar?n anla??lmas? için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tüketici etnosentrizmi, spor pazarlamas?, spor tüketimi, ölçek uyarlama, psikometri, spor ekonomisi, yurtseverlik.

Yazarlar

Zühal Yurts?zo?lu, M. Fi?ne

Amaç

Ölçe?in temel amac?, spor ba?lam?nda ortaya ç?kan tüketici etnosentrizmi düzeyini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel olarak Türk spor tüketicisi kitlesine uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemi?tir. Yerel spor kulüplerine, ulusal spor tak?mlar?na veya yerli üretim spor malzemelerine yönelik destekleyici tutumlar?n alt?nda yatan etnosentrik e?ilimlerin tespit edilmesi, spor endüstrisindeki pazarlama stratejileri aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara, tüketicilerin yerli spor markalar?na kar?? yabanc? markalara oranla gösterdikleri ba?l?l?k, sadakat ve sat?n alma niyeti gibi davran??lar? öngörmede yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r. Ayn? zamanda spor yöneticilerine, etnosentrik duygular? kullanarak yerel ürünlerin veya tak?mlar?n tan?t?m?n? nas?l yapacaklar? konusunda bilgi sa?lamaktad?r.

Yap?

Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i, bireylerin kendi ulusal spor ürünlerini veya tak?mlar?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ahlaki, vatansever veya ekonomik nedenlerle yabanc? olanlara tercih etme e?ilimini temsil eden tek boyutlu bir psikolojik yap?y? ölçer. Bu yap?, genel tüketici etnosentrizminin (CETSCALE) spor sektörüne özgü bir uygulamas?d?r.

Yüksek düzeyde etnosentrizm sergileyen bir spor tüketicisi, yabanc? spor ürünlerini sat?n almay? veya yabanc? tak?mlar? desteklemeyi ulusal ekonomiye veya yerel kültüre zarar veren bir davran?? olarak alg?lama e?ilimindedir. Ölçek, bu tür kültürel normatif bask?lar?n ve duygusal yükümlülüklerin ?iddetini nicel olarak belirlemeye odaklan?r.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerlik kan?tlar?n? sunmu?tur. Geçerlik analizleri tipik olarak, ölçe?in amaçlad??? teorik yap?y? ölçtü?ünü do?rulamak için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gibi istatistiksel yöntemlerle incelenir. Ölçe?in maddelerinin tek bir yap?y? temsil edip etmedi?i ve bu yap?n?n teorik beklentilere uygunlu?u test edilmi?tir.

Geçerlik çal??malar? s?ras?nda ayr?ca, benzer yap?larla (örne?in, yurtseverlik, ulusal kimlik) korelasyonlar? incelenerek yak?nsak geçerlik, farkl? yap?larla (örne?in, kozmopolitlik) korelasyonlar? incelenerek ise ?raksak geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in spor ba?lam?nda tüketici etnosentrizmini do?ru bir ?ekilde izole etti?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (iç tutarl?l?k) analizi, tipik olarak Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?nda tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini ifade eder. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki tüm maddelerin ayn? temel yap?y? ölçmekte oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i'nin Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde veya yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Bu, ölçe?in spor tüketicileri aras?nda güvenle kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? belirlemek için faktör analizi uygulanm??t?r. Ço?u tüketici etnosentrizmi ölçe?i gibi, bu ölçe?in de tek faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u hipotezi test edilmi?tir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in tek bir boyutta yeterli uyum indekslerine sahip oldu?unu ve maddelerin yap?ya yüksek yükler verdi?ini göstermi?tir. Bu durum, Sporda Tüketici Etnosentrizmi kavram?n?n Türk kültürel ba?lam?nda da bütüncül bir yap? olarak ölçülebilece?ini

ARABPSYCHOLOGY.COM

desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) ve Tüketici Davran??? Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme. (Detaylar kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak 5 veya 7 noktal? Likert ölçe?i kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Spor Tüketicileri ve Taraftarlar

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyon üzerinde yap?lm??t?r.)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki spor etkinliklerini takip eden veya spor ürünleri sat?n alan bireyler. Çal??man?n orijinal örneklemi, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizleri için yeterli büyüklükte bir kitleyi kapsam??t?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i. Kat?l?mc?lardan, spor ürünleri, markalar? veya tak?mlar? hakk?ndaki etnosentrik tutumlar?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Etnosentrizm, spor taraftarl???, yerli ürünler, psikometrik özellikler, tüketici sadakati, spor yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zühal Yurts?zo?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: yurtsiz@gmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. ?leti?im e-postas?: yurtsiz@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle ücret talep edilmemektedir.

Test Y?l?: 2020 (Uyarlama ve geçerlik çal??mas?n?n yay?n y?l?).

Kaynaklar

Yurts?zo?lu, Z., Fi?ne, M. (2020). Sporda Tüketici Etnosentrizmi: Ölçek uarlama ve bir ara?t?rma. *Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14*(3), 465-480. Çal??man?n tam metnine Dergipark üzerinden eri?ilebilir: https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/57953/767132

Çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sporda-tuketici-etnosentrizmi-olcegi-toad.pdf

Sporda Tüketici Etnosentrizmi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanm?? makalenin veya yukar?da belirtilen PDF dosyas?n?n incelenmesi gerekmektedir.

Ara?t?rmac?lar, ölçe?in maddelerini ve derecelendirme format?n? ö?renmek için Yurts?zo?lu ve Fi?ne (2020) taraf?ndan yay?mlanan makaleye ba?vurmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM